

Sen dúbida, hoxe en día, é algo común practicar deporte no noso día a día. Os ximnasiaos proliferan por todas as partes, que se aeróbic, que se natación, clases de judo para o neno, que se o equipo de fútbol do colexio... Non obstante, malia que cada vez sexa máis común que a xente deixe entrar o deporte como algo lúdico e como forma de coidarse, moitas veces nos deixamos levar por ese especie de abano pechado, moito máis pechado do que debería, de prácticas deportivas. Todos coñecemos e practicamos algunha vez na nosa vida fútbol, atletismo, tenis... Porén, e aínda que pareza mentira, desta lista queda excluído, borrado, un dos deportes máis antigos e tradicionais da nosa terra: a navegación a vela.

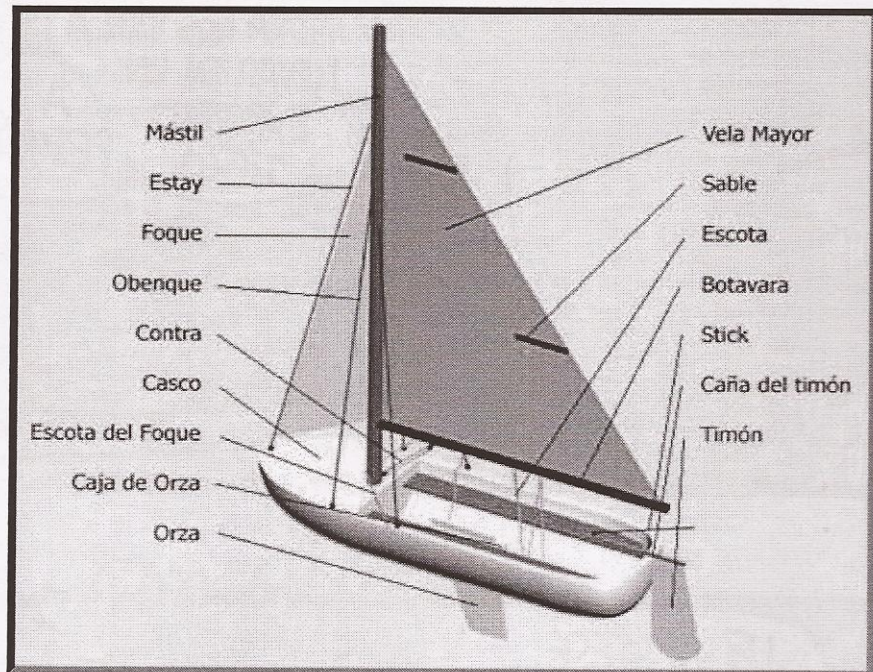
Aínda que lles sorprenda a moitos, a navegación a vela estivo presente na vida dos nosos antepasados dende tempos inmemoriais. A nosa cultura pesqueira está moi estreitamente relacionada con esa extraordinaria presenza da vela no día a día da Galicia aberta ao mar. Moitos dirán que é algo lóxico nunha terra que dispón de 1.500 km de costa e non lles falta razón. Isto mesmo sucede noutros lugares do mundo como Australia, Nova Celandia, Holanda... vilas que, como a nosa, posúen moitos quilómetros de costa, que estiveron historicamente abertas ao mar e sen o cal non se pode comprender a súa historia.

Non obstante, na actualidade, o nivel de desenvolvemento deste deporte en Galicia non é o que debería. Nos países como Holanda ou Nova Celandia, este deporte é considerado deporte nacional, algo que os define como pobo e como país fronte ao resto do mundo e isto nótase nas clasificacións das grandes citas internacionais. Ollo!, con isto non quero dicir que non teñamos grandes regatistas e refutados navegantes, aí están Pedro Campos, Javier de la Gándara, os brillantes campións olímpicos Antón Paz e Fernando Echevarri, entre outros moitos navegantes de raza que teñen esculpido os seus nomes en letras douradas na historia da vela internacional.

Conceptos xerais

Antes de introducirmos no mundo da vela lixeira, creo que é necesario darlle unha breve clase ao lector das partes máis básicas de calquera barco, dando un paso máis do típico estribor, babor ou proa, popa.

Como se pode ver no debuxo, un barco é algo complexo, complexidade que se simplifica unha vez que un toma contacto coa embarcación. O temón e as velas maior e foque (vela de proa) son as ferramentas fundamentais. Cada cousa cumpre a súa función, de forma que navegando todo debe de encaixar como as pezas dun quebracabezas.

Empezar pola base

Isto loxicamente non pasa por reprodución espontánea, todos eles saíron do que no mundo da vela se lle chama a vela lixeira. Para que nos entendamos, da base, dos pequenos barcos de iniciación. En Galicia e grazas, en parte, aos éxitos dos nosos deportistas, desenvolveuse nos últimos tempos unha importante rede de escolas de vela nos numerosos náuticos que hai ao longo e ancho da costa galega.

Nestes clubs realízanse cursos en embarcacións colectivas (en grupos de 5 persoas aprox.), de pequeno tamaño, nas cales se lles ensina aos

alumnos as cousas básicas para navegar e dominar o barco. Para asistir a estes cursos, apenas se require outra cousa que saber nadar e ter ganas de probar cousas novas. Entre as embarcacións máis utilizadas están dende os típicos barcos raqueros e carabelas, ata os modernos omega, un novo deseño que se distingue dos anteriores en que alcanza maiores velocidades.

da navegación, á vez que desenvolve certa independencia de axuda exterior. Os rapaces aprenden a coidar o seu barco, a navegar e a tomar decisións sen ter ao seu lado o monitor. Os optimists son embarcacións para os rapaces dende que se inician ata que alcanzan os 14 anos de idade, cando pasan a outra clase de barco. Continuando, entre os individuais e tras pasar o optimist xa temos varias clases: o europa, o láser e o finn, este último é o máis

profesional e máis esixente fisicamente, ademais é olímpico, como sucede tamén co láser.

Os omega teñen como principal atractivo a velocidade

Que pasaría se lle collese o gusto, podeades preguntarvos algúns. Pois, loxicamente, a partir deste punto atopamos unha maior variedade de embarcacións. Para ser algo máis ordenados, podemos dicir que hai de dous tipos. Por un lado temos os individuais e por outro os dobres.

Os láser divídense en tres grupos segundo o tamaño da vela. Para os principiantes e de pouco corpo teñen o 4.7, no que poden navegar ata os 17 anos. Tras esta clase hai outras dous máis, a radial, que ten as velas máis grandes e é olímpica para as rapazas, e a standard, que é a que leva as velas máis grandes e, neste caso, é olímpica para os rapaces.

Barcos individuais

As embarcacións individuais teñen como principais características que navega un único tripulante, que é o que leva en todos os aspectos a embarcación, e que posúen unha única vela. Dentro deste tipo de embarcacións encontramos varias modalidades.

Por un lado, o máis popular, o optimist. Esta embarcación é unha das máis coñecidas por ser nela onde se forma unha gran parte dos regatistas. É unha clase de iniciación onde o regatista desenvolve dun modo máis amplo as aptitudes básicas

Situación da vela lixeira en Galicia

Barcos dobres

Este tipo de barcos teñen como característica ter máis dunha vela e que nel van dous tripulantes; por un lado o patrón, que leva o temón e a vela maior, e por outro o proeiro, que se encarga do foque e do spinaker en caso de que o teña. Os barcos dobres máis coñecidos son o **cadete**, o **vaurien**, o **snipe**, o **420**, o **l'equipe** ou os típicos catamaráns de praia... Tamén están, aínda que a un nivel xa máis profesional, o **470** ou o **star** entre outros.

Para os principiantes, os máis recomendables son o cadete e o vaurien. Ambos son os ideais para aprender a navegar en parellas, xa que o seu uso resulta moi doado. O cadete é para os menores de 17 anos, é dicir, para entendernos, é como o irmán maior do optimist, nel podemos iniciarnos para navegar en barcos dobres. O vaurien, non obstante, permite navegar na clase sen límite de idade, aínda que está orientado como clase de iniciación e, polo tanto, pertence á categoría xuvenil.

Por outro lado, están o 420 ou o l'equipe, que teñen como particularidades que son máis rápidos ca os anteriores e, sobre todo, que, en ambos, o proeiro vai colgado do pau a través dun trebello chamado **trapecio**. No caso do l'equipe tamén hai un límite de idade.

O snipe adoita ser o utilizado polos máis veteranos e destaca por non ter spinaker e polo uso dun **tangón** (unha especie de botavara, unha peza que fai a función da vara de portar nos barcos tradicionais) para levar o foque nos rumbos abertos, poderíamos dicir que usa o foque como spinaker.

O 470 é, dalgún modo, o primo grande do 420.

En Galicia, nos últimos anos, estamos a conseguir impulsar a creación dunha prometedora canteira que aspira a suceder a unha das mellores xeracións na historia da vela lixeira galega. Como xa dixen, Pedro Campos, Javier de la Gándara ou Fernando Echevarri, son hoxe regatistas consagrados, con voltas ao mundo, campionatos mundiais e varias copas de América no seu haber.

Todos saíron das embarcacións da vela lixeira, o que evidencia que é dela de onde saíran os regatistas do futuro, aqueles que tripularán os cruceiros nas grandes regatas do Mediterráneo ou das próximas Volvo Ocean Race, ou os que nos representan nas olimpíadas. Unha modalidade nutre a outra. Por iso é tan importante para este deporte que a vela lixeira goce de boa saúde, xa que depende dela o futuro deste deporte en Galicia.

No 420 o proeiro cólgase do trapecio mentres leva o spinaker

Hoxe en día, Galicia conta cunha extensa rede de escolas municipais de vela e co servizo de numerosos clubs, e dos seus correspondentes portos deportivos, que facilitan e axudan a promover este deporte, facilitándolle á xente o acceso ao material e habilitando lugares para gardalo. É certo que ás veces non se fan as cousas como se debese e, en ocasións, invístense moitos cartos nos grandes

acontecementos esquecéndose do máis importante, as futuras promesas, o que denominamos comunmente como **deporte de base**. Con todo, hoxe podemos dicir, sen faltar á verdade, que nunca houbo tantas facilidades para practicalo. Non obstante, segue persistindo algo que impide que este deporte ocupe o lugar que lle corresponde dentro do deporte galego; un posto que gañou a pulso vendo a súa historia e a súa magnífica contribución, levando este ao máis alto lugar do podio en numerosas competicións internacionais.

Cal é esa barreira? Por que non se anima máis xente a coñecer este deporte? Eu levo anos practicando estas modalidades e, sen dúbida, se hai algo que lle fai dano a este deporte é o estereotipo de deporte de ricos.

Un clixé que xa é hora de romper.

“sen dúbida, se hai algo que lle fai dano a este deporte é o estereotipo de deporte de ricos.

un clixé que xa é hora de romper”

O mar é de todos

Hoxe en día, esa idea de que a vela é un deporte de señoritos, reservado para xente de posibles, é unha idea absolutamente arcaica. Xa ninguén dubida de que as cousas cambiaron, talvez sexa esta unha delas. Imos pensar agora, que precisamos para navegar?

- un barco
- un monitor ou alguén que nos ensine
- un lugar onde navegar e deixar o barco.

Todo isto poden ofertalo os numerosos clubs situados pola costa galega e a uns prezos máis que accesibles.

O mar é de balde. Entón, a que estamos esperando?

Os nosos avós eran coñecedores desta arte, eles practicárona. Foron eles os que recorreron os mares, recalando en portos por todo o mundo, descubriendo cousas maravilosas, desafiando a forza da natureza nas grandes tormentas e superando todo tipo de dificultades. A súa herdanza, unha tradición relacionada co mar e a navegación a vela merece ser respectada, valorada e transmitida, para cumprir así coa nosa obriga con eles e coas xeracións futuras.

